

A BNV igazgatójának látogatása

Csütörtökön Szegedre látogatott dr. Vitéz András, a Budapesti Nemzetközi Vásár igazgatója. A délelőtti órákban felkereste hivatalában dr. Biczó Györgyöt, a Szeged m. j. városi tanács vb elnökét és tanácskozott vele a Szegedi Ipari Vásár és Kiállítás jelenlegi és távlati fejlesztési kérdéseiről. A megbeszélésen jelen volt dr. Perjesi László, az MSZMP Szegedi városi bizottságának első titkára is.

A BNV igazgatója délután dr. Csikós Ferencsel, a városi tanács vb titkárával és a Szegedi Ipari Vásár és Kiállítás vezetőivel tanácskozott.

Fejlesztik az ismeretterjesztés módszereit, eszközeit

A TIT megyei elnökségének ülése

Ülést tartott tegnap Szegeden a TIT Csongrád megyei szervezetének elnöksége. A Kárász utcai TIT-klubban a népművelés helyzetéről és feladatairól Hantos Mihály, a megyei tanács vb elnökhelyettese, a megyei és városi népművelési tanács elnöke tartott előadást, a tudományos ismeretterjesztés továbbfejlesztéséről, dr. Kiszeley György egyetemi tanár, a TIT megyei elnöke szólt, a szakosztályok elmúlt évi tevékenységével Molnár Zoltánnak, a TIT megyei titkárnak referátuma foglalkozott, a nemzetiségi lakóterületeken végzett ismeretterjesztő munkáról Wagner István szaktitkár számolt be.

Tavaly a megyében 3681 ismeretterjesztő előadást rendeztek, ami az előző évekhez képest 13 százalékos emelkedést jelent. Nőtt a látogatók száma is, 1968-ban összesen 298 ezer 098-an hallgatták az előadásokat, melyek városenkénti és járási elosztása közel sem történt egyenletesen. Legtöbb előadást Csongrádon tartottak, s az ezer lakosra eső megyei átlagnál többet még Szegeden és a makói járásban. Az előadások 13,2 százaléka ipari, 41,1 százaléka mezőgazdasági területen hangzott el, s ebben a tekintetben némi eltérés található a tavalyi évhez képest: valamivel csök-

kent a mezőgazdasági területeken végzett ismeretterjesztő munka, ugyanakkor bővült a városi lakosság körében. A TIT legfontosabb célkitűzései az általános műveltség bővítése, korszerűsítése, ugyanakkor a szakmai műveltség fejlesztése voltak. A szakosztályok az ismeretterjesztés legkülönbözőbb formáit használták fel, így elsősorban a legmagasabb szintű szabadegyetemi hálózat kiépítésére törekedtek. Kísérlet történt a komplex témával foglalkozó, több előadóval szervezett, úgynevezett kerakasztal-beszélgetésekre is, s a tapasztalatok szerint ennek az ismeretterjesztési formának nagy a népszerűsége. Számszerűleg emelkedtek az akadémiai előadások, a klubfoglalkozások és az előadói konferenciák is, melyek többsége irodalmi, jogi, közgazdasági, pedagógiai-lektantani, mezőgazdasági és élelmezéstudományi témakörökben hangzott el.

A munka továbbfejlesztésében mindenekelőtt azokat a konkrét társadalmi és gazdasági viszonyokat veszik figyelembe, melyek döntően befolyásolják Szegeden és környékén a dolgozók körülményeit: gyorsítani igyekeznek majd az intenzív ismeretközli formák kibontakozását, színesebb, sokoldalúbb együttműködésre törekednek a különböző népművelési szervekkel, kiegészítik, pótolják a rádió és a televízió ismeretterjesztő munkáját.

Az új gazdaságirányítási rendszer minőségileg is új követelményeket támaszt a tudományos ismeretterjesztéssel szemben. Ezért a szakosztályok tervei szorosabban kapcsolódnak majd a népgazdaság feladataihoz, figyelembe veszik az országos és helyi terveket, a fejlesztés célját. A tartalmi feladatok között szerepel a fizikai dolgozók jelentősebb részének az értelmiség szintjéhez való közelítése, a hazafiság és nemzetközség eszméinek tudatosítása, az ateista nevelés tudatos bővítése is. Az ismeretterjesztés módszereinek és eszközeinek fejlesztése érdekében pedig a szám szerinti adatokkal szemben a minőségi munkát hangsúlyozzák, így az egyes termelő közösségek konkrét szükségleteinek megismerését, az előadók továbbképzésének tökéletesítését, a szemléltetési feltételek javítását.

N. I.

Egyenlőtlenség vagy differenciálás?

Mit jelent hát a differenciálás? Helyes és célszerű különbségtevést, vagy — a szó régi, pejoratív értelmében vett — megkülönböztetést? És mit szül a differenciálás? Az egyenlődség, a „ki-ki így is, úgy is megkapja a maga porcióját” gyakorlat helyébe a munka szerinti elosztás elvének érvényesülését — mondja az egyik vitaközös. A másik sommás kézlegységgel kíséri vélekedését: nem úgy van az! A differenciálás egyenlőtlenséget szül, rangot meg vagyont; gazdagok és szegények táborára darabolhatja a társadalmat, jó lesz csínján bánni vele.

Nem csupán néhány ember vitájáról van itt szó. Sokan sokfelé szembesítenek merőben eltérő véleményeket anyagi ösztönzésünk e fontos kérdéséről. S mint mindennek, annak is meg lehet találni a múltba visszanyúló társadalmi, politikai gyökereit, hogy ezek a kérdések jelenünk aktuális feladatai közé kerültek.

Történelmi távlatból közelítve, hazánkban a felszabadulást követően fontos cél volt a keresetek kiegyenlítése; felhozni a kenyértelenségéből, rosszul öltözöttségéből, egyéb inségből, a nép tömegeit a javak bizonyos szintjére. Csak hogy — miután ez bekövetkezett — a jövedelmek nivellálása tovább folytatódott; túlzottan csökkent a magasabb képzettségűek, bonyolultabb munkát végzők és a tanultság-szaktudás alsó lépcsőfokain állók között a különbség.

Ilyenképpen gyökerezhetett meg egyfajta hibás egyenlődségi szemlélet. Az utóbbi évtizedekben mind több szó esett már a differenciálásról, de a gyakorlati megvalósítások vonatkozásában még várat magára. Mélyek a szemléleti tévedés gyökerei. A magasabb képzettségűek, felelős beosztásúak (akik többet adnak a társadalomnak) keresete az átlagosnál lassabban növekedett, egy adattal illusztrálva: 1967-ben az iparban dolgozó műszakiak átlagkeresete 1,6-szerese (a korábbinál jóval kisebb) volt a munkások átlagos keresetének. De nemcsak a vezetők és dolgozók; a szakképzett munkások és szakképzetlen társaik között hasonlóképpen nem jutott kifejezésre a sokszor igen lényeges különbség. Ha tehát valahol, valamiben ellentmondás van, az ebben a tényben rejlik: a különbségtevést szükségessége a szocialista elosztás igazságos elvéből fakad. Korrekció kell, kiigazítása egy anankorisztiúskus, a lényegről elfeledkező gyakorlatnak. S ez a differenciálás, amelyet szorgalmazzunk, s amelyet a nagyobb önállósággal rendelkező vállalati kollektíváknak fokról fokra meg kell valósítaniuk.

S hova lesz ilyenformán a híres egyenlőség, amit hirdettek? — kérdezik erre a kákán is csomót keresők. Nos, nálunk az állampolgárok jogi egyenlőségét nem lehet elvitatni, kétségbe vonni. Arra is mindenkinek megvan a lehetősége, hogy anyagiakban tisztességes munkával többre vigye. Igyekezettel, szorgalommal ki-ki megmutathatja, mire futja képességeiből. De — hogy a szocializmus afféle „terüljasszalkám” volna, s tanultnak és képzetlennek, zseninek és minden-tehetség-hiján-valónak, buzdónak és lógónak egyformán az; enyhén szólva illuzórikus az ilyen felfogás. Az asztal terül és még jobban megterülhet mindünk munkájából, de többet kell porcióznunk annak, aki a bőségért többet is serénykedik. Az ösztönzés lényege ez. S mit az egyenlődségi a képességek kibontakozását kétséges teszi, a differenciálás serkenti, inspirálja az embereket.

A közösségnek igenis ki kell ugratnia, fokozottabban kell megbecsülnie legjobbjait, értékelni azok teljesítményét. A helyes arányok kialakítására, a finomabb árnyalatok iránti érzékenységre van szükség, sokkal nagyobb mértékben, mint eddig. Ez jelenünk egyik időszerű, tehát sürgető feladata. S noha sokan vitatják a nyereségesedés kategóriák szerinti felosztását — a mértékre vonatkozólag el is képzelhető módosítás —, az semmiképp sem lehet kétséges, hogy ebben is ragaszkodnunk kell a valós, ösztönzőbb differenciáláshoz.

Az ilyen célkitűzések ellenében egyenlőtlenséget, a kétkézi dolgozók szerepének lekicsinylését, újgazdagokat pártoló tendenciákat emlegetni egyáltalán nem helyénvaló, nem reális. Az, „aki többet ad, kapjon is többet” elvünk fokozottabban érvényesítéséről van szó; olyan dologról, amely az egyéni előnyökön túl a népgazdaságnak, ezen keresztül pedig egész társadalmunk életszínvonalának is hasznát ígér.

Simai Mihály

Munkásjavaslatok a vezetésnek

A gumigyár pártszervezetének kezdeményezése

Tájékoztatás és tájékozódás. E két, egymással párhuzamosan járó dolog megléte nemcsak az általános informáltságot segítheti elő az üzemben. S nemcsak gazdasági kamatai lehetnek, amikor alkotó demokratikus légkört teremt: olyan atmoszférát, amelyben vezetők és dolgozók osztoznak a közös feladatokon, gondokon.

Sok kérdés

Tájékoztatás és tájékozódás volt a célja annak a gyári „társasjátéknak” amelyet „a dolgozó kérdez — az igazgató válaszol” címmel tegnap délután rendeztek meg az Országos Gumiipari Vállalat EMERGÉ gyárában ebédidőjében.

A gyár pártszervezetének ügyes kezdeményezése ez a találkozásra, tanácskozási módot adó forma. Abból indultak ki a kommuniszták, hogy minél többágú kapcsolatot kell teremteni a munkás és a vezetés között, hogy a vezetés elgondolásait minél több fórumon kívánatos szembesíteni a dolgozók kívánásaival, gondoljaival, kritikájával. A gazdasági vezetők is életre valóknak találták, s életre is hívták a kezdeményezést.

Az új fórum első bemutatója sikeresnek mondható. A tömlőüzem dolgozói közül sokan gyűltek össze a „kérdés — felelek” színhelyén. Mikos Sándor igazgató tőlük is kapott kérdéseket, de előzőleg még egy sor írásban benyújtott javaslatra, véleményre igyekezett minél részletesebb választ adni.

Észrevételek

Látszott, hogy egyik fél sem tekinti üres formának a lehetőséget. A munkaruha, gumicsizma ellátás problémáiról épp olyan alaposan tárgyaltak, mint a tisztaságról, a rendről. Szóba került például, hogy eldugultak a szennyvízvezetők, a kép aztán úgy vált teljessé, hogy egyesek hulladékot — hevederabokat, gumicsöveket — söprögetnek a zárólemez alá, ez a fő ok, ezen kell tehát változtatni. Arról, hogy a konyha, az ebédeltetési időt nem tartja be, olykor hideg ételt ad, szintén volt szó. S arról, hogy a gépek „etetésében” sincs minden rendben: az anyagellátás időnként akadozik, javítani kell.

Rossz a géppark állapota, emiatt naponta több óra kiesik. A megállapítást

megállapodás követte: a továbbiakban egy néhány fős brigád naponta végignézi a masinákat, igyekeznek így megelőzni a bajokat. Sokmindent észrevesznek a tömlőüzemek, például azt is: miért nem használják még az újonnan érkezett gépeket. Ilyesmire is magyarázatot kértek, s kaptak is az igazgatótól. Láthatóan a gazda szemével figyelik a gyár életét, be kalkulálják azt is, hogy az eszköztekintési járulékat a kollektíva pénzből kell fizetni. Másik, ugyancsak jó motívum, hogy sok szó esett új eljárások alkalmazásáról, például az anyag tisztítására vonatkozólag. Varga Lajos lakatos sikeres újítását is emlegették: az általa konstruált kabelfelhajtógép a kézzel való hajtogatást helyettesíti, ami pedig sok kilométernyi gyaloglástól kíméli meg az em-

bert. Egy ilyen szerkezetet már alkalmaznak is, a dolgozók igen dicsérik.

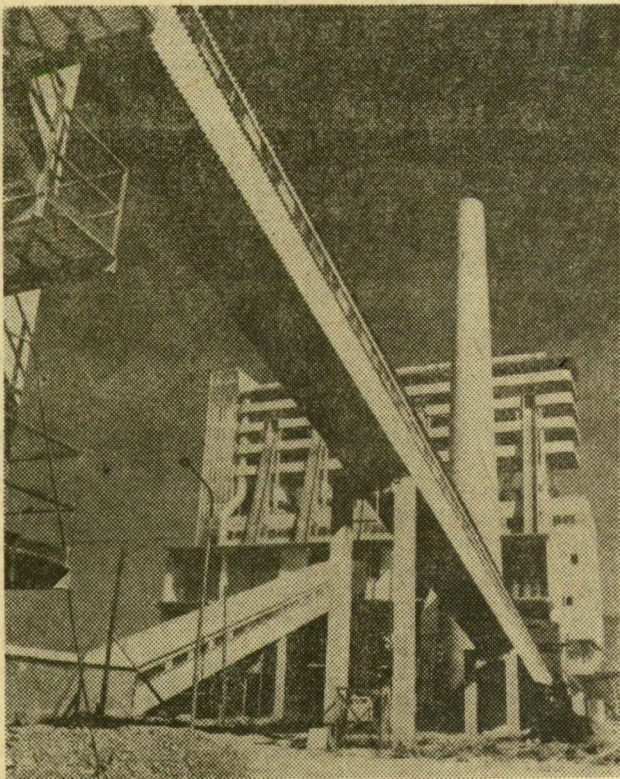
Készség

— Tanulni szeretnék, úgy érezzük több ismeretre van szükségünk — ez volt számos törekvő dolgozónak a kérése; az igazgató pedig készséggel tett ígéretet egy tanfolyam indítására. Azt is elmondotta a továbbiakban, hogy — mivel a tömlő igen keresett cikk a piacon — augusztusra több ezer méterrel szeretnék emelni a napi termelést. Ehhez kérte a tömlőüzem munkásainak további segítségét.

A gumigyárban a tömlőüzemi megbeszélést követően a többi üzemszék dolgozóinak is lehetőségük lesz majd, hogy kérdezzenek, tájékozódjanak, választ kapjanak gondjukra, javaslatukra.

S. M.

Próbaüzemre készül a DCM mérnöke

MTI fotó — Mező Sándor felvétele

Az építőanyag-gyártás egyik fontos bázisa épült fel a váci DCM-ban. A teljesen hazai tervezésű és kivitelezésű mérnöki építést 1967-ben kezdték meg. Az első kemencét 1969. május 16-án gyújtották be, majd folyamatosan sor kerül a többi kemencék begyújtására is. A napokban megkezdik a próbatermelést az évi 150 ezer tonna kapacitású üzemben, és júniustól folyamatosan szállítják az építőipar számára oly fontos meszet

Szeged szerepe, idegenforgalma

Két tanácskozás Szegeden — Erdei Ferenc részvétele a vitában

Tegnap Szegeden két jelentős tanácskozást tartottak. Ezekre ellátogatott és mindkét téma vitájában részt vett dr. Erdei Ferenc akadémikus, a Hazafias Népfront Országos Tanácsának főtáskára is.

Délelőtt a városi tanács végrehajtó bizottsága és a népront városi bizottsága által rendezett megbeszélésen Szeged és Csongrád megye idegenforgalma került napirendre. Ezen ott voltak a megyei és a városi pártbizottságok, tanácsok, valamint az ifjúsági szervezet, a társadalmi és a tudományos intézmények képviselői, kereskedelmi, vendéglátóipari és idegenforgalmi szakemberek. Dr. Kedvessy György professzornak, a népront városi bizottsága elnökének megnyitóját után dr. Csikós Ferenc, a városi tanács vb titkára tartott előadást az ide-

genforgalom helyzetéről, fejlesztésének lehetőségeiről. A megye határára, a tartalmas bevezető élénk vita követte, amelyben felszólalt Siklósi János, a Csongrád megyei pártbizottság titkára, dr. Budó Agoston egyetemi tanár, a Szegedi Akadémiai Bizottság elnöke, dr. Erdei Ferenc, Mócsár Gábor író, dr. Berencsy György egyetemi tanár, dr. Szontágh Ferenc egyetemi tanár, dr. Havasi Zoltán, az Egyetemi Könyvtár igazgatója, Papp Lajos költő, Halász Árpád, a városi tanács vb elnökhelyettese, dr. Szendrey mográfia, kulturális stb. János, a tanárképző főiskola igazgatója, dr. Horváth Róbert egyetemi tanár, Dér hogy a város vonzóköre — elsősorban kulturálisan — és Tombác Imre nyugdíjas.

jóval túlterjed a város és a megye határára. A tartalmas bevezető élénk vita követte, amelyben felszólalt Siklósi János, a Csongrád megyei pártbizottság titkára, dr. Budó Agoston egyetemi tanár, a Szegedi Akadémiai Bizottság elnöke, dr. Erdei Ferenc, Mócsár Gábor író, dr. Berencsy György egyetemi tanár, dr. Szontágh Ferenc egyetemi tanár, dr. Havasi Zoltán, az Egyetemi Könyvtár igazgatója, Papp Lajos költő, Halász Árpád, a városi tanács vb elnökhelyettese, dr. Szendrey mográfia, kulturális stb. János, a tanárképző főiskola igazgatója, dr. Horváth Róbert egyetemi tanár, Dér hogy a város vonzóköre — elsősorban kulturálisan — és Tombác Imre nyugdíjas.

PÉNTEK, 1969. JÚNIUS 6.

DÉLMAGYARORSZÁG 3